

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до комплексного тренінгу для здобувачів вищої освіти
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок» освітньої програми "Митна справа"
першого (бакалаврського) рівня

Укладач Москаленко Н. О. _____

Відповідальний за видання Тищенко В. Ф. _____

Харків ХНЕУ ім. С. Кузнеця

2024

УДК 378.147:[005:316.7](07.034)

К63

Укладачі:

Н. О. Москаленко

Затверджено на засіданні кафедри митної справи і фінансових послуг.

Протокол № 11 від 23.12.2023 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Методичні рекомендації до комплексного тренінгу для здобувачів вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньої програми "Митна справа" першого (бакалаврського) рівня / уклад. Н. О. Москаленко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2023. – 22 с.

Подано методичні рекомендації щодо порядку організації та проведення комплексного тренінгу. Наведено структуру та зміст основних завдань комплексного тренінгу. Рекомендовано для здобувачів вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньої програми "Митна справа" першого (бакалаврського) рівня.

УДК 378.147:[005:316.7](07.034)

Вступ

Цільовою аудиторією комплексного тренінгу є студенти четвертого року навчання першого (бакалаврського) рівня спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньої програми «Митна справа».

Головною метою «Комплексного тренінгу» є формування у студентів навичок прийняття послідовних фахових рішень щодо обґрунтування заходів митного контролю при імпорті товарів.

Серед завдань тренінгу є: систематизація та закріплення теоретичних знань з низки дисциплін; дослідження заходів тарифного та нетарифного регулювання ЗЕД; вивчення методів митного адміністрування та контролю; ознайомлення з системою управління митними ризиками; формування навичок митного оформлення; формування вмінь складання митної декларації.

Комплексний тренінг має стати один із етапів написання дипломної роботи.

Комплексний тренінг носить міждисциплінарний характер та виступає завершальним етапом у підготовці здобувачів за ОП Митна справа. В рамках тренінгу здобувачі вищої освіти набувають практичних навичок по застосуванню отриманих теоретичних знань з таких дисциплін: «Основи ЗЕД та митної справи», «Митна справа», «Діджіталізація в митній справі».

Під час проходження комплексного тренінгу здобувачі вищої освіти оволодіють наступними компетентностями та опанують такі результати навчання (табл. 1).

Таблиця 1

Фахові компетентності та результати навчання з комплексного тренінгу

Компетентності	Результати навчання
1	2
ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів

Закінчення табл. 1

1	2
ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення
ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним	ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач
ЗК10. Здатність працювати у команді	ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення
СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури	ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні
СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач	ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем
СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення	ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань
СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку	ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати ПР22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

Опис комплексного тренінгу

Комплексний тренінг носить міждисциплінарний характер і є завершальним етапом у підготовці бакалаврів за ОП Митна справа. В рамках тренінгу студенти набувають практичних навичок щодо застосування отриманих теоретичних знань за напрямками, один з яких студент обирає самостійно. Комплексний тренінг для студентів спеціальності "Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок" складається з виконання певних блоків, що входять до магістерської програми. Кожний блок має методичні рекомендації щодо виконання тренінгових завдань та алгоритм їхньої презентації. В рамках дотримання вибіркової складової комплексного тренінгу, на початку занять кожен студент обирає напрям дослідження. Напрями комплексного тренінгу: "Митне оформлення товарів при імпорті". Структуру комплексного тренінгу наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Структуру комплексного тренінгу

№ п/п	Зміст роботи	Кількість годин	Форми, технології, вправи	Самостійна робота	Кількість годин
1	2	3	4	5	6
День перший					
1	Ознайомлення зі структурою тренінгу, вибір напрямку комплексного тренінгу кожним студентом	2	Презентація структури тренінгу й основних видів діяльності. Заповнення заяви на вибір напрямку тренінгу	Підбір літератури за обраним напрямом, ознайомлення зі специфікою сфери дослідження	2
2	Аналіз сфери дослідження	2	Розгляд інтернет-ресурсів за сферою вашого дослідження, їхній аналіз: чим відрізняються; з чим пов'язаний їхній успіх; які їхні особливості; чого недостатньо	Проведення аналізу сфери дослідження	6

Закінчення табл. 2

1	2	3	4	5	6
3	Опис і основна ідея дослідження	2	Розкриття ідеї дослідження	Підготовка короткого опису ідеї дослідження, обґрунтування його доцільності	6
Усього		6			14
День другий					
4	Планування та організація дослідження	4	Основні етапи дослідження	Визначення відповідальних виконавців кожного етапу та часових характеристик етапів дослідження	12
		2	Визначення переліку основних етапів розроблення та реалізації дослідження	Підготовка матеріалів до наступного етапу	4
Усього		6			16
День третій					
5	Календарно-сіткове планування дослідження	6	Розроблення детального календарно-сіткового плану	Визначення часових параметрів календарно-сіткового плану	10
Усього		6			10
День четвертий					
6	Обговорення відкритих запитань	6	Обмін досвідом, круглий стіл робочої групи	Підготовка проміжних результатів та відкритих запитань	8
Усього		6			8
День п'ятий					
7	Представлення звіту з тренінгу	4	Захист звіту з тренінгу	Участь в обговоренні дослідження усіх учасників тренінгу	10
8	Оцінювання тренінгу	2	Підведення підсумків тренінгу	Рефлексія Надання зворотного зв'язку	2
Усього		6			12
Разом		30			60

Методичні рекомендації щодо проведення тренінгу

День перший

Ознайомлення групи зі структурою тренінгу. Вибір студентами напрямку подальшого виконання робіт

Необхідно надати студентам інформацію про комплексний тренінг і його програму, розповісти про історію та сутність роботи, орієнтувати учасників на інтерактивну методику навчання. Тренеру слід представитися: назвати своє ім'я та надати інформацію про себе. Вступне слово має бути привітним і лаконічним. Після того, як тренер привітався і представився, він має подякувати всім присутнім за їхнє бажання взяти участь у тренінгу. Слід вказати мету та терміни проведення тренінгу (це в подальшому допоможе учасникам сформулювати реальні очікування) і повідомити групі про те, що робота буде вестися за інтерактивною методикою. Обов'язково потрібно проінформувати групу про теми, на яких буде зупинитися тренер протягом тренінгу (заняття), наголосити на цілісності тренінгу та взаємозалежності блоків, а також необхідності бути присутніми протягом усього тренінгу. Після чого студенти обирають напрям дослідження. Можливі напрями комплексного тренінгу: "Митне оформлення товарів при імпорті", "Митне оформлення товарів при експорті". Для виконання дослідження обирається продукція з сектору FMCG – це: харчові продукти, напої, доглядова та декоративна косметика, побутова хімія, скляна, паперова та пластмасова продукція, лампочки, батарейки, алкоголь, цигарки, засоби особистої гігієни або одяг, взуття; обирається країна імпорту (виробник та країна походження товарів).

Аналіз сфери майбутнього дослідження

Необхідно розглянути інтернет-джерела за сферою вашого майбутнього дослідження з метою визначення: чим відрізняються дослідження; з чим пов'язаний успіх дослідження; особливості дослідження; чого недостатньо. Засіб представлення інформації за результатами проведеного аналізу кожен здобувач обирає самостійно, це можуть бути таблиці, діаграми та ін. Проведений аналіз допоможе визначити ідею майбутнього дослідження та націлитися на успіх. Після

визначення основної ідеї майбутнього дослідження переходимо до виконання наступного завдання.

Опис і основна ідея дослідження

Необхідно навести основні питання митного оформлення, сформулювати цілі дослідження, а також навести обґрунтування доцільності його реалізації.

Мета – це те, на що спрямовані роботи дослідження, а саме стратегічна позиція, яку слід зайняти, завдання, яке слід вирішити, результат, який буде досягнутий, продукт, який слід зробити або послуга, що слід надати.

Основні завдання дослідження. Необхідно визначити основні завдання дослідження, критерії оцінювання робіт. Як замовник вирішує, що дослідження закінчено? Яким чином і що буде зроблено за дослідженням?

Вимоги. Необхідно навести перелік нормативних і регламентуючих документів або їх окремі положення, яких слід дотримуватися під час виконання робіт дослідження. Необхідно визначити очікувані результати дослідження, опис створюваного заходу чи послуги дослідження.

Опис результату дослідження. Технічні характеристики створюваного нового заходу/послуги, критерії оцінки того, що захід/послуга створений. Попередні характеристики майбутнього заходу/послуги. Що надається замовникові?

Критерії оцінювання результату. Як замовник вирішує, що дослідження закінчено? Критерії якості створюваного продукту/послуги (заходи, спрямовані на забезпечення якості як продукту або результатів дослідження, так і процесів управління дослідженням і виконання робіт).

Для короткого представлення змісту дослідження можна використати шаблон, наведений в табл. 3.

Таблиця 3

Зміст дослідження

№ п/п	Категорія змісту дослідження	Опис
1	Мета дослідження	
2	Короткий опис дослідження та його обґрунтування	
3	Завдання дослідження	
4	Вимоги до дослідження	
5	Очікувані результати дослідження	
6	Основні блоки робіт за дослідженням	

День другий

Планування та організація дослідження

Здійснення дослідження "митне оформлення товарів при імпорті" відбувається в складному переплетенні процесів. Прикладами цієї ієрархії можуть бути:

дослідження (сукупність завдань; сума всіх завдань, які можуть бути розроблені як дослідження);

процес (ряд дій із загальною спрямованістю та метою);

робочий пакет (ряд дій, які можуть бути виконані певною групою людей);

рішення завдань частинами, конкретні дії.

В табл. 4 наведено рекомендований перелік товарів, який пропонується на вибір здобувачам.

Таблиця 4

Рекомендований перелік товарів для виконання тренінгу

№ з/п	Найменування товару	Код товару за УКТЗЕД
1	Сир фета (Feta)	0406 90 32 00
2	Сир камамбер (Camembert)	0406 90 82 00
3	Спаржа свіжа	0709 20 00 00
4	Груші	0813 40 30 00
5	Пластівці вівсяні плющені	1104 12 90 00
6	Батончики на основі кокосової стружки	1806 31 00 00
7	Шоколадні цукерки (включаючи праліне), з начинкою	1806 90 19 00
8	Каша миттєвого приготування	1904 20 99 00
9	Маслини або оливки	2005 70 00 00
10	Посуд столовий механічного виготовлення	7013 37 99 00
11	Приладдя канцелярське або шкільне	3926 10 00 00
12	Пальта, півпальта з вовни	6102 10 10 00
13	Взуття спортивне; взуття для тенісу, баскетболу, гімнастики, тренувальне	6404 11 00 00
14	Туфлі кімнатні та інше домашнє взуття	6404 20 10 00
15	Машини пральні, побутові місткістю не більш як 6 кг сухої білизни з фронтальним завантаженням	8450 11 11 00

Студенти митної справи підвищують ефективність роботи, користуючись для планування митного оформлення імпорту чек-листом із питаннями, що наведені в табл. 5.

Таблиця 5

Приклад чек-листа підготовки до митного оформлення імпорту товарів

№ з/п	Запитання	Відповідь
1	Митний режим (графа 1 МД)	IM40EE (IM40DE), IM40AA
2	Найменування товару	
3	Кількість товарів (графа 5 МД)	
4	Експортер, країна експорту (графа 2 МД)	
5	Вантажоодержувач, країна імпорту (графа 3 МД)	
6	Умови поставки, Інкотермс-2020 (графа 20 МД)	
7	Вид транспорту на кордоні (графа 25 МД)	
8	Група товарів	
9	Код товару за УКТ ЗЕД (графа 33 МД)	
10	Опис товару (31 графа МД)	
11	Країна походження товару (графа 16, 34 МД)	
12	Фактурна вартість партії товару, ум. од. (графа 22, 42 МД)	
13	Пакування товару, всього пакувань (графа 6 МД)	
14	Вага бруто, кг (графа 35 МД)	
15	Вага нетто, кг (графа 38 МД)	
16	Торгово-економічна угода, код преференції (графа 36 МД)	
17	Перелік документів для цілей митного оформлення, ч. 3 статті 335 Митного кодексу України (графа 44 МД)	
18	Документ підтвердження країни походження товару	
19	Транспортні витрати	
20	Складові митної вартості товару	
21	Митна вартість товару, грн (графа 12, 45 МД)	
22	Митні платежі (графа 47 МД)	
23	Нетарифне регулювання (заборони на ввезення)	
24	Заходи офіційного контролю	

* МД – митна декларація

Планування дослідження охоплює такі етапи:

1. Визначення товару та цілей здійснення дослідження.
2. Визначення торгово-економічної угоди/д щодо імпорту даного товару.

3. Визначення пакету документів для митного оформлення при імпорті товару.

4. Визначення послідовності митного оформлення.

5. Організація роботи агента з митного оформлення.

6. Розрахунок бюджету заходу (вартості митного оформлення).

7. Організація залучення субпідрядників (послуги).

8. Розроблення і затвердження дослідження.

Існує кілька основних рекомендацій і підходів до розподілу робіт.

1. Розподіл робіт за дослідженнями. У цьому випадку потрібно призначити лідера дослідження, який відповідає за дослідження загалом. Між учасниками він розподіляє поточні роботи з підготовки дослідження.

2. Розподіл робіт за функціями. Якщо обрано досить багато товарів, країн імпорту, то можна розподілити роботу за функціями в розрізі ринків або товарів.

Така структура розподілу робіт дозволяє кожному студенту зосередитися на виконанні одного типу робіт. Він може використовувати одну інформаційну базу для всіх, що істотно скоротить час на узгодження, обмін інформацією, комунікації.

Які питання мають бути опрацьовані для підготовки до імпорту товарів:

імпортні мита, ставки мита повні, преференційні, особливі, сезонні – що має значення для даного товару;

вплив торговельної угоди на імпортні мита;

походження товарів: правила застосування преференційних ставок мита;

документи, які підтверджують статус «country of origin»;

стандарти та сертифікація, вимоги до маркування;

заходи офіційного контролю;

джерела інформації щодо тарифного/нетарифного регулювання;

рекомендації імпортеру щодо підготовки до митного оформлення товару.

Сформуйте власну інформаційну систему для виконання дослідження, проведіть аналіз статистичних даних про імпорт товару, використовуючи статистичну інформацію [25] в розрізах для аналізу:

код товару за УКТ ЗЕД,

країна походження,

імпорт,
вага нетто,
мінімальна митна вартість одиниці товару,
максимальна митна вартість одиниці товару,
середня митна вартість одиниці товару,
митний пост,
інші.

Для довідкової інформації для цілей виконання дослідження рекомендовано використання офіційне веб-представництво QD-Professional [20].

День третій

Календарно-сіткове планування дослідження

Кожен студент розробляє власний план управління дослідженням, включно з:

1. Деталізована ієрархічна структура робіт (із зазначеними роботами, які будуть використані при складанні плану).

2. Структура дослідження – це сукупність взаємопов'язаних елементів і процесів дослідження, які представлені з різним ступенем деталізації. Структура дослідження являє собою "дерево" орієнтованих на продукт компонентів, представлених роботами, послугами й інформацією, отриманими в результаті реалізації дослідження.

Правила структуризації:

1) кожний рівень декомпозиції дослідження повинен мати закінчений вигляд або охоплювати всі компоненти цього рівня деталізації;

2) сума характеристик елементів дослідження на кожному рівні ієрархії мають бути рівні;

3) нижній рівень декомпозиції дослідження має містити елементи або модулі, на основі яких можуть бути чітко визначені всі дані, необхідні та достатні для планування й управління заходу.

Для планування та управління дослідження рекомендується використання діаграми Ганта.

Діаграма Ганта – один із найпопулярніших інструментів управління дослідженнями. Це набір графічних гістограм, які фіксують строки, взаємозв'язок та віхи реалізації складових дослідження. Діаграма Ганта може здатися набором прямокутників, ліній і стрілок.

Трьома основними елементами діаграми є:

сутність завдання в проекті. Кожен прямокутник на діаграмі Ганта відповідає окремому завданню, що входить до складу завдання. Деякі інструменти для створення діаграми Ганта дозволяють відображати не тільки назви завдань, а й виконавців, статуси і т.і.;

тривалість завдання. Довжина кожного прямокутника, що означає завдання, відповідає її тривалості, тобто проміжку часу між початком виконання завдання і моментом його завершення;

залежність. Стрілки між завданнями означають залежність, тобто вказують на порядок, в якому повинна виконуватися робота.

Існує п'ять способів застосування діаграми Ганта для цілей дослідження:

1. Планування робочого процесу.

Діаграма Ганта може використовуватися для наочного уявлення різних сценаріїв виконання проекту і дозволяє коригувати робочі процеси і розподіл ресурсів. Доступні онлайн-інструменти для створення діаграм Ганта легко налаштовуються і допомагають візуалізувати таку Ви відчуваєте труднощі в плануванні робочого процесу? Спробуйте використовувати шаблони діаграми Ганта, а потім налаштуйте свою діаграму під потреби вашого проекту.

2. Визначення критичного шляху.

Метод критичного шляху – це основна методика управління проектом, що дозволяє визначити найшвидший маршрут виконання проекту за рахунок знаходження найдовшого ланцюжка залежностей. За допомогою діаграми Ганта можна легко виявити «шлях найбільшого опору». Вона дає можливість відстежити залежні завдання в проекті і обчислити часовий проміжок, необхідний для проходження кожного з шляхів.

3. Розбиття проекту на зручні для виконання завдання.

Діаграма Ганта допоможе вам поділити дослідження на більш дрібні етапи, щоб було зручніше делегувати завдання і розділяти

обов'язки. Успішне виконання таких завдань підвищує мотивацію учасників команди і сприяє більш ефективній роботі.

4. Встановлення точних термінів виконання.

Можливість планувати завдання або переносити їх терміни безпосередньо на діаграмі Ганта дозволить вам бачити, як незначні зміни графіка впливають на терміни всього проекту, і допоможе підвищити точність календарного планування.

5. Моніторинг ходу виконання робіт.

Діаграма Ганта – це документ, який постійно змінюється в міру того, як виконавці виконують свою частину роботи вчасно або з перевищенням терміну. Відстежуючи дані на діаграмі, ви отримуєте чітке уявлення про те, як виконується проект в порівнянні з початковим графіком.

День четвертий

Обговорення відкритих запитань, робоча група

Обмін досвідом, круглий стіл робочої групи – є важливим етапом взаємодії в групі студентів для обміну досвідом, вирішенням проблемних запитань щодо теми тренінгу. Кожен студент збирає інформацію, готує запитання і виносить на обговорення. Всі студенти долучаються. Модератором виступає керівник тренінгу.

День п'ятий

Представлення звіту з тренінгу

Студенти складають звіт за результатами комплексного тренінгу. Звіт має включати короткий опис до кожного етапу тренінгу, побудову сіткового графіку, розрахунок критичного шляху, висновки.

Студент презентує своє дослідження та результати календарно-сіткового планування в групі. В групі ведеться обговорення досліджень.

Оцінювання тренінгу

Завершальна частина тренінгу включає:
підбиття підсумків тренінгу;
отримання зворотного зв'язку від учасників;
релаксацію та процедури завершення тренінгу.

Цей етап має об'єднати всі розглянуті впродовж заняття теми для логічного підбиття підсумків. Завершення – це можливість для відповідей на запитання і формулювання завдань на майбутнє. Викладач може рекомендувати літературу, відеоматеріали, інтернет-сайти для подальшого самостійного опрацювання.

Система контролю та оцінювання результатів тренінгу, успішності навчання студентів

Оцінювання результатів тренінгу має на меті перевірку здатності студента демонструвати ступінь засвоєння нового матеріалу, зростання знань і вдосконалення навичок. Наголос робиться на поліпшенні здатності студента використовувати нову інформацію та набуті навички для досягнення особистих і професійних цілей, на готовності студента генерувати власні ідеї та знаходити способи розв'язання можливих проблем. Це передбачає, що студент критично ставиться до масиву надаваної інформації й концентрує зусилля на найбільш доречних аспектах підготовки. Продукування нових ідей і стратегії долаання труднощів лежить в основі організації тренінгового процесу та визначення методів оцінювання його результатів. Контрольні заходи оцінювання знань націлені на те, щоб визначити, чи розуміють студенти довгострокову мету свого навчання, та побачити, як саме вони застосовуватимуть нові знання, навички, і їхнє ставлення. Важливими сферами оцінювання результатів навчання є користь, яку отримують студенти (результати навчання) і стратегічна побудова тренінгу (програма, до якої відносяться відвідування занять, рівень продемонстрованої активності, підбір, використання та надання інформації, рівень презентації й звітних завдань, дотримання правил, вироблених на початку тренінгу, самостійна робота студента і завершальна робота). Відповідно, завдання тренера полягає не лише в

передачі 20 знань і демонстрації навичок, але й у з'ясуванні, як саме студенти засвоюють нове і як допомогти їм визначити найкращий спосіб використання наявних і нових ресурсів. За результатами тренінгу студенти оформлюють і представляють до захисту звіт з комплексного тренінгу, який є базою для оцінювання тренінгу. Шаблон титульного листа звіту наведено у додатку А.

Підсумкова оцінка студентів, що приймали участь у тренінгу може бути отримана на основі розрахунку інтегрального показника, який розраховується за формулою:

$$O_{\text{підс}} = CЗ \times 0,2 + ЗЗ \times 0,3 + А \times 0,2 + ВТ \times 0,2 + ДТ \times 0,2, \quad (1)$$

де $O_{\text{підс}}$ – підсумкова оцінка з комплексного тренінгу;

$CЗ$ – складання звіту з тренінгу;

$ЗЗ$ – захист звіту з тренінгу;

A – активність роботи на тренінгових заняттях;

$ВТ$ – використання новітніх технологій для виконання завдань тренінгу;

$ДТ$ – дотримання термінів виконання та захисту звіту.

Максимальна оцінка за результатами комплексного тренінгу становить 100 балів.

Оцінювання результатів комплексного тренінгу подано в табл. 6.

Таблиця 6

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
		для звіту з тренінгу
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	задовільно
64 – 73	D	
60 – 63	E	незадовільно
35 – 59	FX	

Рекомендована література

Основна

1. Герчаківський С. Д. Митне адміністрування : навч.-метод. посіб. – Тернопіль : Вектор, 2020. – 328 с.
2. Кормич Б. А. Митне право : навчально-метод. посіб. / Б. А. Кормич, Н. О. Коваль. – Одеса : Фенікс, 2021. – 132 с.
3. Митна справа : навч. посіб. / [Кузьмін О. Є. та ін.] ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2021. – 240 с.
4. Митний кодекс України № 4495-VI від 13.03.2012 р. // Офіційний вісник України. – 2012. – № 32. – С. 37–245.
5. Митний контроль та митне оформлення : навч. посіб. / І. П. Кекіш, О. Ю. Сидорович, О. В. Годованець. – Тернопіль : ЗУНУ, 2021. – 250 с.
6. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 р. // Офіційний вісник України. – 2010. – № 92. – С. 7–56.
7. Про Митний тариф : Закон України № 2697-IX від 19.10.2022 р. // Голос України. – 2022. – № 239. – С. 1–28.
8. Танасієва М. М. Облік і оподаткування зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. / М. М. Танасієва. – Чернівці : Технодрук, 2021. – 100 с.

Додаткова

9. Костяна О. В. Митна безпека: її сутність і місце в системі національної безпеки держави / О. В. Костяна // Бізнес інформ – 2020. – № 11. – С. 76–82.
10. Митне право ЄС : навч.-метод. посіб. / Г. Л. Карпенко, Н. О. Коваль, О. Є. Панфілова. – Одеса : Фенікс, 2020. – 118 с.
11. Найденко О. Є. Боротьба з контрабандою як один із методів забезпечення митної безпеки держави / О. Є. Найденко, Є. С. Резнікова // Modern Economics. – № 17 – 2019. – 258 с. – С. 172–176.
12. Найденко О. Є. Митні правила захисту інтелектуальної власності в Україні / О. Є. Найденко, К. М. Азізова, Д. М. Островський // Інфраструктура ринку. – 2021. – № 60. – С. 13–20.

13. Найденко О. Є. Нормативно-правове забезпечення проведення експертиз в митній справі / О. Є. Найденко // Бізнес-навігатор. – 2022. – №3(70) – С. 121–127.

14. Регіональні аспекти митно-податкової політики : монографія / В. Ф. Тищенко, О. Є. Найденко, В. В. Карпова [та ін.] ; за заг. ред. Ю. Б. Іванова. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 247 с.

15. Управління митними ризиками: теорія та практика: монографія / за заг. ред. І. В. Несторишен. – Ірпінь-Хмельницький : ФОП Стрихар А.М., 2018. – 314 с

16. Customs policy of Ukraine in the context of cyclical economic development / O. Kostiana, V. Tyschenko, O. Naydenko, V. Ostapenko // Financial and Credit Activity : Problems of Theory and Practice. – 2020. – Vol. 3, No. 34. – P. 351–357.

17. The customs policy of the state through the prism of incentives and restrictions / V. Tyschenko, O. Naydenko, V. Karpova, O. Omelchenko // Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice. – 2018. – Vol. 3., No. 26. – P. 256–267.

Інформаційні ресурси

18. Найденко О. Є. Митні режими експорту та імпорту: регулюючий аспект та податкові наслідки / О. Є. Найденко, К. І. Гунько // Економіка та суспільство. – 2022. – № 46. – Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2057>

19. Найденко О. Є. Податкові наслідки та ризики застосування митних режимів [Електронний ресурс] / О. Є. Найденко, Д. М. Островський, К. М. Азізова // Економіка та суспільство. – 2021. – № 31. – Режим доступу: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-31-7>.

20. Офіційне веб-представництво QD-Professional. – Режим доступу : <https://www.qdpro.com.ua/uk>

21. Офіційний сайт Державної митної служби України – Режим доступу : <https://customs.gov.ua/>.

22. Офіційний сайт Державної податкової служби України – Режим доступу : <http://tax.gov.ua/>.

23. Офіційний сайт Міністерства економіки України – Режим доступу : <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.

24. Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 952/2013 від 9 жовтня 2013 року про встановлення Митного кодексу Союзу – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_009-13#Text.

25. Статистика митниці. – Режим доступа : <https://bi.customs.gov.ua/uk/trade/#>

26. Тертична А. С. Роль митних органів у забезпеченні митної безпеки / А. С. Тертична, О. Є. Найденко // Економіка та суспільство. – 2023. – № 48. – Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2251>

27. Тищенко В. Ф. Основи зовнішньоекономічної діяльності та митної справи [Електронний ресурс]: навч. посіб. / В. Ф. Тищенко, В. М. Остапенко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. – 193 с.

28. Тищенко В. Ф. Реалізація методів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в митній справі / В. Ф. Тищенко, О. Є. Найденко, В. М. Остапенко // Економіка та суспільство. – 2022. – № 35. – Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1109>

29. Digitization in the customs risk management [Electronic resource] / V. Tyschenko, V. Karпова, V. Ostapenko // Економіка та суспільство. – 2022. – № 37. – Режим доступу: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-35>.

Шаблон титульного листа звіту

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ.
С. КУЗНЕЦЯ

Факультет обліку та фінансів
Кафедра Митної справи і фінансових послуг

ЗВІТ з комплексного тренінгу

на тему

«Митне оформлення імпорту»

Студента (ки) 4 курсу
Групи 6.02.072.090.20.1
спеціальності 072 «Фінанси, банківська
справа, страхування та фондовий ринок»
Завгородньої М. В.

Керівник канд. екон. наук, доцент
Москаленко Н. О.

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS ____

Члени комісії

_____ В. Ф. Тищенко
_____ Н. О. Москаленко
_____ О. Є. Найденко

м. Харків – 2024 рік

Зміст

Вступ.....	3
Опис комплексного тренінгу	5
Методичні рекомендації щодо проведення тренінгу	7
Система контролю та оцінювання результатів тренінгу, успішності навчання студентів	15
Рекомендована література.....	17
Додатки.....	20

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Методичні рекомендації

до комплексного тренінгу здобувачів вищої освіти спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок" освітньої програми "Митна справа" першого (бакалаврського) рівня

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладач: *Москаленко Наталія Олександрівна*

Відповідальний за видання *В. Ф. Тищенко*

Редактор

Коректор

План 2024 р. Поз № 22 ЕВ. Обсяг 22 с.

Видавець і виготовлювач - ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи До Державного реєстру **ДК № 4853**
від **20.02.2015** р.